

Riŋ ë röt wei ënċeħ mac

TIËT Ë RÖT EE
AJUIEERDIËEN TÖ
XEN PIÖU THİN

Kä ke tiët ë röt atö baai

Rij ë rot wei ee rot jock baai

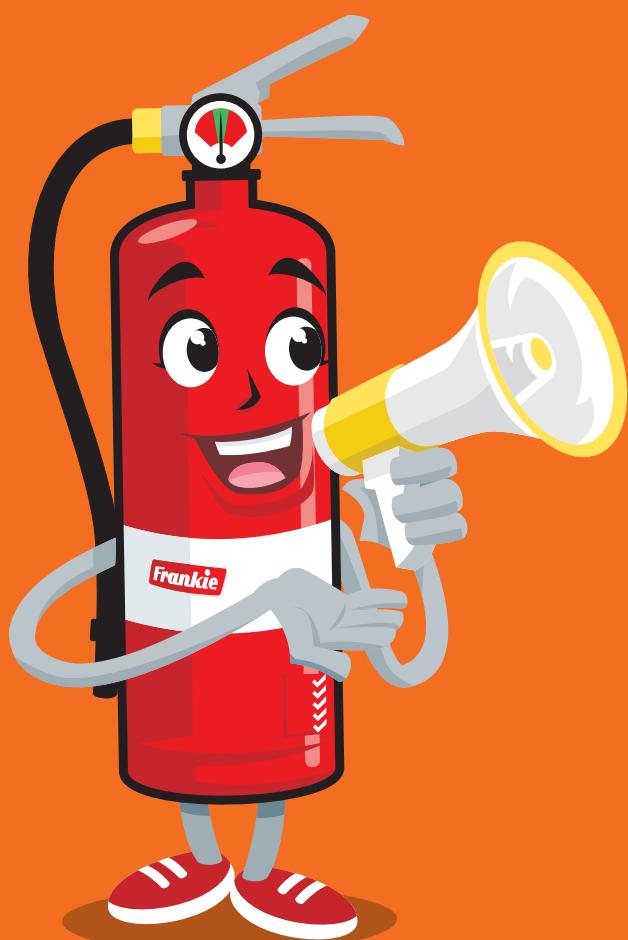
Many tö paanduön alë bï rac arëët, alë bï ya kë nyiei wëi. Na ci mac rot jock ke ka lëu bï yïin ku koc ke paanduön tääu të thiin koor ku tëëu pïirduön të rac. Ku rëëc de mac ee yic, ançj käjuëc lëu ba ke looi bïn ke rot tiit, koc ke paanduön ku paanduön.

Koc ke ajuiëer de tiit ë nyin ku kuçny ençj mac aye röth gam bikkë koc juëc në pialë guop në röm de kä ë koc kuçnybei ku wël ençj koc ke Victoria.

Mith koor, koc dït, koc niçp në ke gup, koc ë math ë tau kek aye koc tueej lëu bï naaj kë näk keek wennë cï kë mac lëu në tiëm baai.

Wël ke jiëäm tö në ye buñ kennë yic abi yin ya kuçny në piööc bï weekrôth ya gël ku kockuöön nhiaarkë keek. Ba kë many paanduön ya gël ku bakkë ya nyic ëkë bakkë looi të cïi mac bën alë bï kë wääc në kaam de pïir kennë thou.

Tiëëtë nyin në kee kä kë wën bï yin nyuöth wël riliic ke rij rot wei ençj mac wennë cäth. !

**KUDUAL, XEN YE COLË
FRANKIE. KÄKË KEEK AYE
KÄKIËEN TUEEN YE XEN
KE ROT TIIT.**

- ▶ Akoer ba ya naaj bïrkic (giliu) ë tol ku ye them në thaa thok ëbën.
- ▶ Ye nyin tiit në kä bii mac ke riöök baai.
- ▶ Akoer ba ya naaj ajuiëer ë yçtwei ençj mac ku ye yin rot piööc ë yen në thaa thök ëbën.
- ▶ Na ci mac rot looi paanduön, ke yi katë biyic, rëërë biyic ku yuöpë gueu keediäk (000).

Mac apiol apëi!

Në ye thaa kënnë, bürkic (giliu) ë tol alëu bikke mac ya yok ku yupkë koc ke paanduön.

Ke cün jöny, ke mac alëu bï lõ ke kënnë tüj. Alë bï rij nhial në thanj koor ku bïi tol ë koc yook bei.

Mac aci yet nhial në dígree kee 800 celsius. Kériëec ébën tö yooët abï dhil deep ku ka bï rij enoy yooët kök baai.

Aleec de thuur de TFS (Tasmania Fire Service)

Bürkic (giliu) ë tol

! Ee bürkic (giliu) ë tol luui yetök yennëke koc kony.

Yin lëu ba dac thou në many cï yöt döm të en
bürkic (giliu) ë tol luui.

Bürkic (giliu) ë tol luui ee yï miocc në kä bï lëk ke noot ke mac kën guo döm. Ku bï yï gäm thaa bï yin kat. Akoor ba them ba naaj bürkic (giliu) tönej ë tol luui thöön ë piny paanduön.

Në wël juëc koc në bürkic (giliu) ë tol, liep frv.vic.gov.au ku cfa.vic.gov.au

Loilooi kö k ke bürkic/giliu yennëke luui ë keek në koc cï dhiop wennë koc nöñ niööp në ke gup, aléu bikkë rëj bennë keek ya rek kennë bürkic/giliu ye tol bë ibei ya mat thün éyadëñ. Ékënnë akoor ba kon ya thiëëc énçon koc kuöön ye yin gäm ë luɔi kënnë. Bürkic/giliu cï juuir ye tol bë ibei aatö në yemëem ku ka ye keek gäm koc cï mijen wenne, koc cie piñj apiëth. Na koor ba wël juëc kö k ya yön, ke yï liep [webthait de expression.com.au](http://webthait.de/expression.com.au)

**DUÖNNË RIÖÖC,
KUANY Ë KÄKË CÖK:**

- 🔥 Të nöñ yin bürkic (giliu) ë tol nöñ batäri ë 9-volt, geer batäri në ruön thok ëbën.
- 🔥 Tej barj biyic de bürkic (giliu) ë tol në ruön thok ëbën.
- 🔥 Të yennë bürkic (giliu) ë tol röl tök bëi bei, wennë të ye en röt dac looi, ke ka koor ba batäri du ya geer wennë bï bürkic (giliu) ë tol ya tö ke ci riääk ku piëth bï geer.

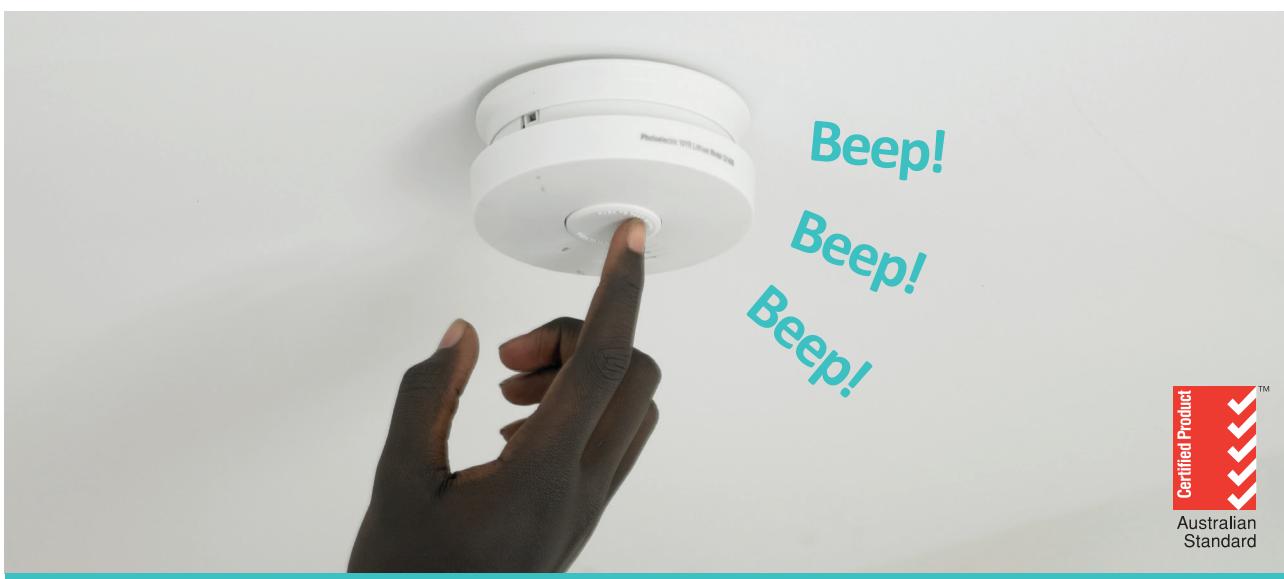

! Koc ke luɔɔi ë mac ke Autherëlia aye koc lëk bikkë birkic (giliu) ë tol ya tääu në yööt ke rëär yiic, kuæer ke cäth ku yööt ke töc.

Akɔɔr ba birkic (giliu) ë tol ya tääu wën lëu bii batäri de naɔ run kee 10.

Koc ke luɔɔi ë mac ke Victoria aye koc lëk bikkë birkic (giliu) ë tol ya rek nhial ago na lɔ yen liep, birkic (giliu) ë tol kedhiæ aye dhiaau arëetic.

Të cï yin töc, ke yin cie bær ñör apieth. birkic (giliu) ë tol luui alë bï yin ya lëk ténɔŋ en mac.

Acän ago them, thany wurrup ë birkic (giliu) ë tol cok dhiaau në pæi thok ëbën, ku tit röl ë 'beep, beep, beep'. Na kën dhiaau ë rol de beep, ke birkic (giliu) ë tol paanduön ajooot ke cï lui.

Geer birkic (giliu) ke tol kedhiæ në run kee 10 yiic në batäri de lithium.

Akɔɔr ba tääu në kë cennë yöt kum nhom ébañthiñ ke ye 30cm të thiäök kennë pany köu.

Juiir ajuiier bï yïn ya kët wei

Na cök yaa yön yïndë yen rëér yïn thïn, ëka piëth ba nyic ëkë lë ba ya looi tënçon en kë loi röt.

*TË CÏ YÏN MAC TÏN,
KE YÏ LÇ BIYIC KU
RËËRË BIYIC*

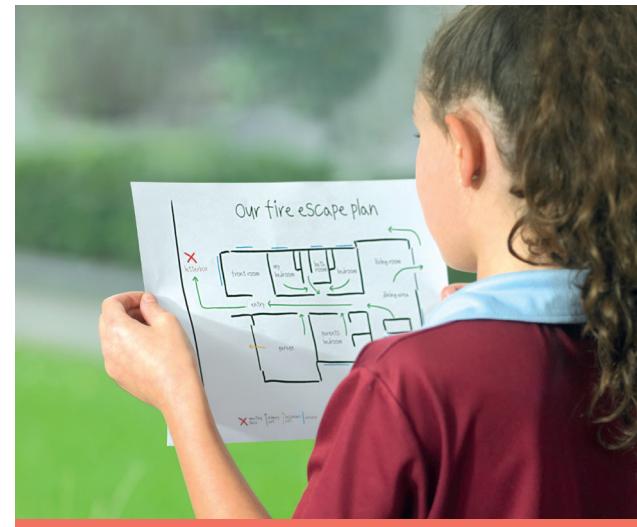
- Cök yän ke kët wei cök lääu yiic.
- Akœr ba muktëer ya waan në nyindhië tennë athin guör në yööt thook ku kä ke daai yennëke baai tiit të tö yïn ébanthïn ago ya kat tënçon en kë kœr bï röt looi.

! Apieth ba ya naŋ ajuiɛer baai lëu bï yïn ke kët wei.

- Lɔ piny, ku dujnnë thiäæk wennë tol.
- Yöök kë koc në kuɛer lɔ biyic.
- Na bï piath të looi yïn en wuya, ke yï gur athin de yït thook të le yïn biyic.
- Lɔ biyic ku rëerë biyic.
- Yakkë mat në yän pieth biyic paanduön, cï men de thaduŋ ë thöön wennë kuɛer ke cäth.
- Yuöpë gueu keediäk (000) ku thiëcë në MAC.

Akçor ba namba de paanduön aye tüj apieth në cääric.

Ajuiɛer ë yçotwei ènɔŋ mac cï yïn rot plööc alëu bï piürdu köny. Tüj apäm 19.

Na rëerë në amära bäär nhom, akçor ba nyic ë yän yennëke kët wei, ku ye lööm në yän yennë lɔ nhial.

**NÄ CÏI LËU BA
KET WEI....**

- 🔥 Na piethkë yiic, thiöök athin de yïn cï dɔm.
- 🔥 Dɔc kët wei ènɔŋ tol ku mac në thanj thiin koor.
- 🔥 Yuöpë gueu keediäk (000) ku thiëcë në MAC ku luel wu yïn koor kuçony bï yïn lɔ biyic.

Many ë karaba

Many ë karaba
ee many töj ë
bëi dac riöök.

Në wël juëc në piath de many ë karaba, liep webthait de Energy Safe Victoria esv.vic.gov.au

**EE KARABA, TIT RÖT
KU TİN APIETH**

- Adit ke karaba akœr bikkë ya naøj thööj ku gäm de lœöj ke Autherëlia mën ye colë “Australian Standard or a Regulatory Compliance Mark (RCM).” në thonjë lïjëlith.
- Akœr bïi nuur ë paanduön ya tüit në thiän ë röth ku adit ke nuur kënnë ke kum kooth, cï mën de pillows and doonas.

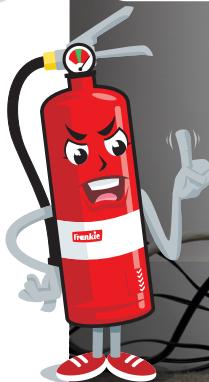
Kä ke karaba tö baai aye kueer yennë nuur bën bëi thìn, kä baai, kä yekkë muk, yän yennëke nuur thiööj.

Apiëth ba wat de aliir piët h ya cok töu në adit ke karaba lëöm ku nyaië kök në ke lëm wennë ke nhïim.

Aköör ba adit cï ke gam ke luçi ë karaba ya lëöm bi, nnë ke yän cï riääk ke karaba ya lëci.

TÖU APIETH KU
ACI BII DÖM ARËET

Aköör ba karaba tök ya täü në yön deic. Duënnë yän ke thiööj thiäj. Duënnë karaba tök tëeu në nyin tön de karaba kënnë kôu wennë nyin ë thiööj ke karaba rëk ya määtic.

Aköör ba kä ke karaba cï men de adin yennë koc waak nhïim, adin yennë koc theer nhïim, kombiotar de laptop aci ke bii ya waan në yän ke karaba lëu bikkë döm.

Aköör ba kä cï ke gam ke thiööj ë karaba keek bii yin ke ya thiööj ne, nyindhië. Aköör ba ya thiööj në yän cï lëu bük dac döm të thiööj yin në keek.

Aköör ba adin yennë alëth kör ya cok thöl luide yetök ke kënnë cok käac. Aköör ba kë yennë dhiïm ya waak të kën yin guo luui në yen.

Xön de thät ku thät

Xön de thät yennëke yön yennë mëc juëc
röth looi thìn baai.

Thät cï waan ke kënnë thöl yennëke kë
many gäk ë yön de that cuöny.

YE DAAI APIETH TË THËT YİN

- 🔥 Akçor ba adit ke thät ya thiöök té kën yin baai guo waan wennë kennë lō töc.
- 🔥 Duönnë them ba pii ya liiu në many de jaath ku miök.
- 🔥 Akçor ba mith ya tñj në nyindhië yönë thät.

Nyaaië kä lëu bikkë dac ya dëep në mac në mac lëjom.

Kä yennéke mac yoor apieth bï ke ya tööu yön de thät. Akçor ba ke ya luoci té köré keek ku cïkké koc bï nök.

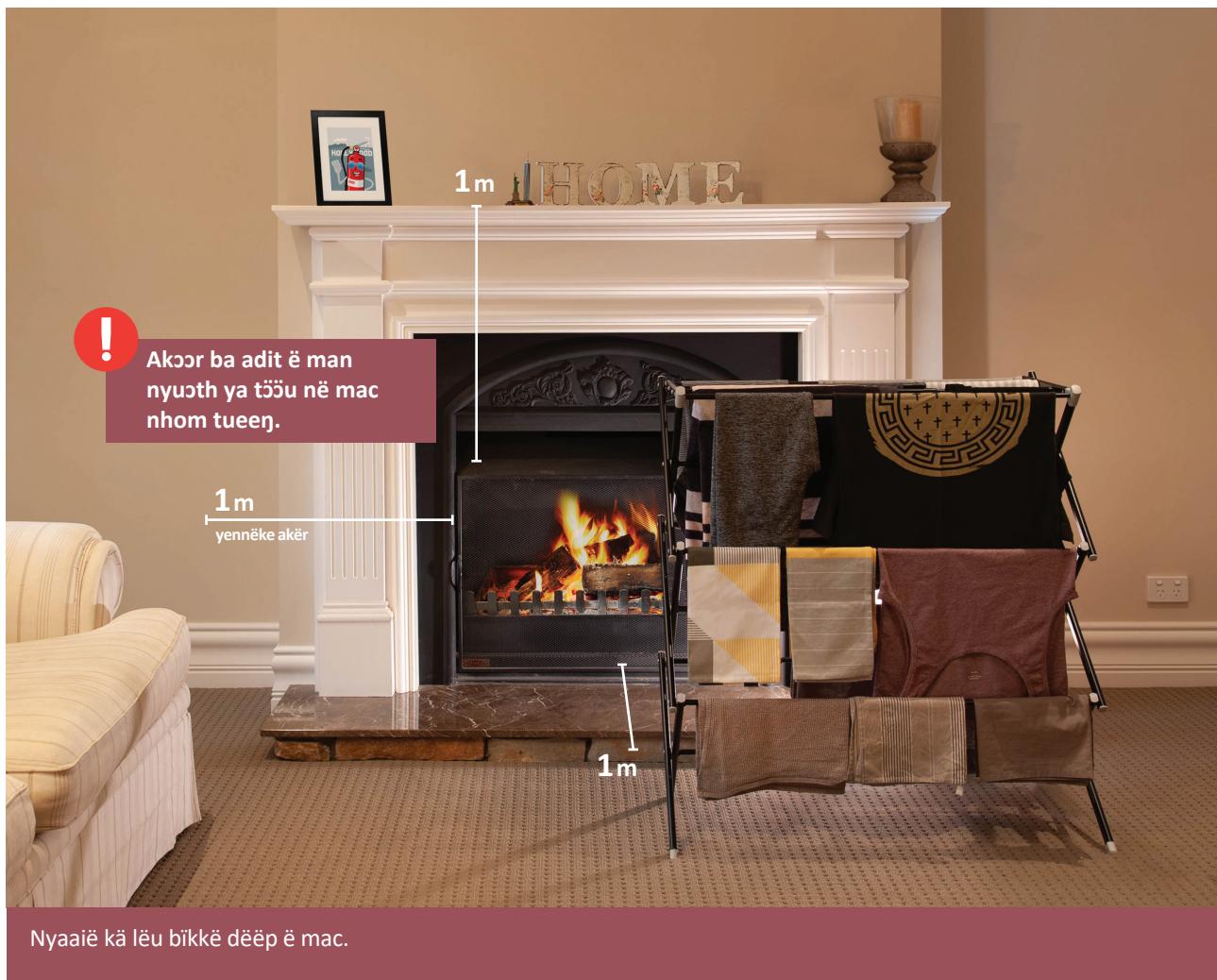
Akçor ba käke thät kennë té yenné that ya waan ke cii thiäæk kennë jaath ku miök.

Tuöc ë mac

Kä ke tuöc ë mac keek aye kajuëc ë mac cök döm baai, në thee muoi.

Në wël juëc kök liep webhait de Energy Safe Victoria në esv.vic.gov.au

Määth de tap ku yän nɔŋic many dëëp

Tap, many de chama, many de aŋier, many de jaath ku miök keek alëu bï mac cok jɔɔk rɔt. akɔɔr ba many dëëp ya yoor në nyindhie ke yi kën baai guɔ waan wennë ba lɔ töc.

Akɔɔr bï ya many de chama,
many de aŋier ku many de jaath
ku miök keek bï yin ke ya luui
keke ciï lëu bïk dac dëëp.

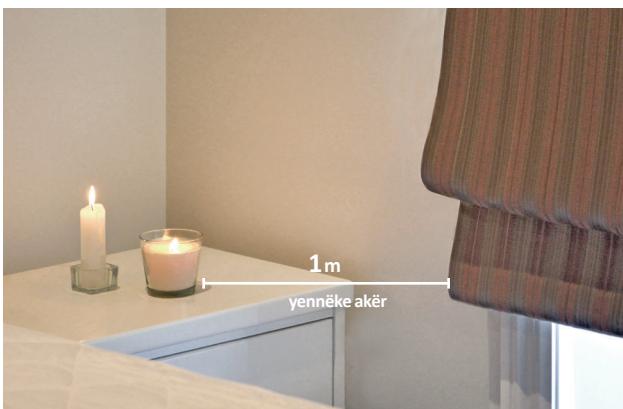

YE MAC KÖTIC NË TIM BÄÄR, KE CIE TIM CIEKIIC

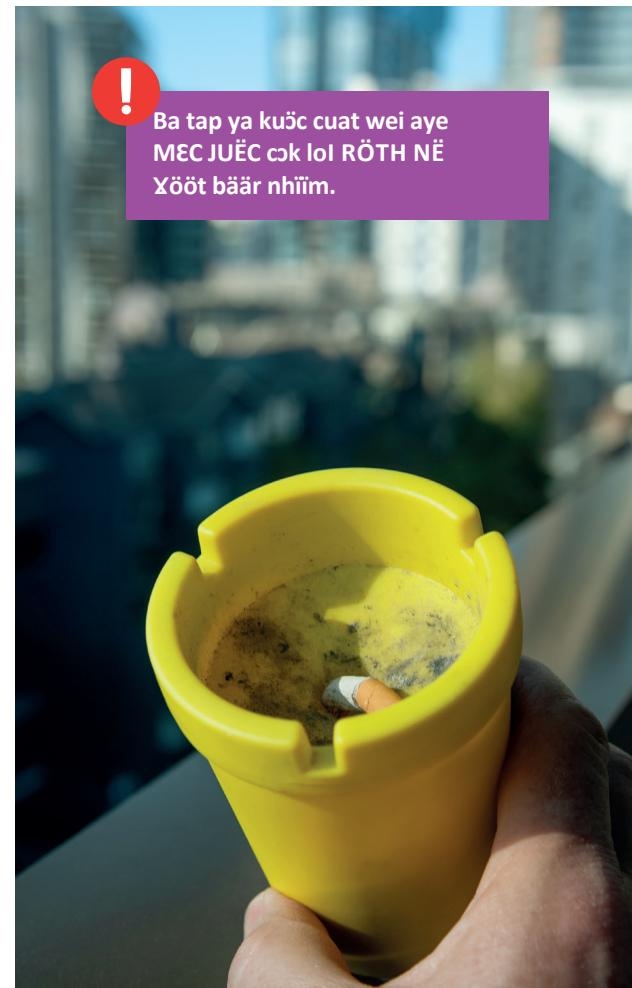
- 🔥 Duönnë ya math ë tap në ageenic. Määth de tap në ageenic ee töj de kä tueej ë koc nök.
- 🔥 Akcoor ba many dëëp ya caath apieth.
- 🔥 Akcoor ba kä yennëke mac dëëp ya nyaai ë nöj mith.
- 🔥 Akcoor ba kä kök ë mac dëëp ya tak eyadëj, cï men de chama ye liep në bätäri.

Akcoor ba many ë tap ya liu tē de ýän nöj ñeth ku bik ya tö biyic ke ke kënnë ke guo cuat wei.

Akcoor ba aweer ku kä kök lëu bikkë mac ya dac dóm ya nyaai në mac lööm.

YE MAC KÖTIC NË TIM BÄÄR, KE CIE TIM CIEKIIC;
particularly if you live in a multi storey building.

Ba tap ya kuöc cuat wei aye
MËC JUËC cok lo! RÖTH NË
Xööt bär nhüim.

Rëär biyic (ay eer)

Paanduön alëu bï nañ kueer yennë lɔ thïn, ye köu, tën ë yic de yöt, të de riëi. mac alëu bï kat në than thiïn koor në tën de kä cït gäth, dhäm ke jaath, ku jol ya wel kök.

Akçor ba thönje gäth ya täau nü BBQ kën riäakic. Guik yän cï kööth dhiäm noj püu ke thabuun.

Akçor ba BBQ du ya lóok apieth nü nyindhië nü jaath ku miök cï röt yik.

Akçor ba BBQs ya looi biyic ku akçor ba kaam de 50cm ya cok töu nü pany kou ku rök nhom. Duönnë kä ke thät wan ke cün raan töu.

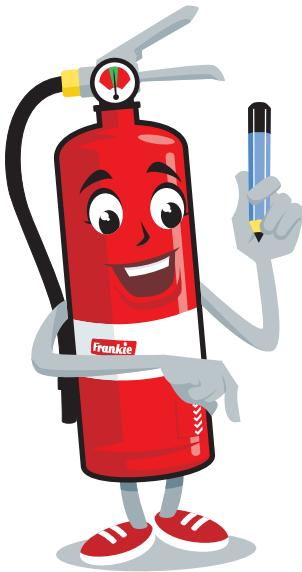
TÖU CHEMICAL DU APIETH

- 🔥 Tëduöön de rëer wennë tñ yennë riäi mac, töu käkuöön ke chemical cï men de jaath apieth témec kennë yän ke tuök ë mac ku témøn mith.
- 🔥 Na cï keek beer koor, ke éka koor ba chemical ku ya töou nü yän pieth. Nü wël juëc liep sustainability.vic.gov.au/detoxyourhome

Kä bakkë riçp thook në tiët ërɔt ënɔŋ mac✓

- Akɔɔr ba ya naŋ birkic (giliu) ë tol ku ye them në thaa thok ëbën.
- Akɔɔr ba ya naŋ ajuiɛr ë yɔɔtwei tē de mac ku ye yin rɔt piööc ë yen në thaa thök ëbën.
- Ye nyin tüit apieth tē thëët yin.
- Akɔɔr ba adin töj de karaba ya tääu cök tē thëët yin (acìn adapta ë yic rou).
- Cök yan ke kat cök lääu yiic.
- Nyaaië kä lëu bikkë dëëp ë mac.
- Akɔɔr ba kä yennëke mac dëëp ya nyaai... ë nɔŋ mith.
- Akɔɔr ba chemical ya nyaai ënɔŋ yan ke tuökë mac ku tē nɔŋ mith.
- Akɔɔr ba muktëär ya waan në nyindhie tennë athin guör në yoot thook ku kä ke daai yennëke baai tiit tē tō yin ébanthiñ ago ya kat ténɔŋ en kë koɔr bï rɔt looi.

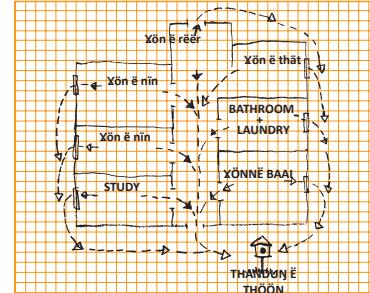
! Apieth ba ya naŋ ajuiɛr de kɛt
wei ënɔŋ mac ago ya nyic në
kuɛr thiöök lë bïn ya kɛt wei
baai të nɔŋ en kë bï kɔc jɔmiiç.

Thandun ë thöön (adëreth) paanduömür

Të pieth lëu bennë amat ya lɔ looi thím

- Kuər kee rou lə biyic éñonj yöt èbën.
  - Thiök yöt thok ago mac ku tol röt cië tek piny.
  - Mol piiny nёl to yic.
  - Lə biyic. Ba koc kök lëk.
  - Të tñ yñ biyic, rëërë biyic. Duönné beer lə thïn.
  - Yakké mat tñ theer duün ye week yök nёl yöt thok tueenj: cü men de thanduñ è thöön. Tit agut thaan benné koc ke mac bén.
  - Yuöp gueu keediäk (000) éñonj jääthduüöñ thiök, ci men de paän thiääk kenné yin.

Nyooth de ajui  er de y  ot wei   on   mac.

Wël juëc

Në wël juëc, li p    webthait k ke:

Fire services

Akut ye k c ku nybei n  ri n    macic n  B ktoria
(Fire Rescue Victoria - FRV)
frv.vic.gov.au

Country Fire Authority (CFA)
cfa.vic.gov.au

Webthait k k

Energy Safe Victoria (ESV)
esv.vic.gov.au

Translating and Interpreting Service (TIS)
[www.tisnational.gov.au/en/Non-English-speakers/
Help-using-TIS-National-services/Immediate-
telephone-interpreting-for-non-English-speakers](http://www.tisnational.gov.au/en/Non-English-speakers/Help-using-TIS-National-services/Immediate-telephone-interpreting-for-non-English-speakers)

VicEmergency
emergency.vic.gov.au

Expression Australia
expression.com.au

Department of Families, Fairness and
Housing (DFFH)
dffh.vic.gov.au

Kidsafe Victoria
kidsafevic.com.au

Emergency Management Victoria (EMV)
emv.vic.gov.au

Sustainability Victoria
sustainability.vic.gov.au

Victorian Building Authority
vba.vic.gov.au

